

DÜNYA BANKASI: EŞİTLİK İÇİN GÜÇLÜ UYGULAMA MEKANİZMALARINA GEREKSİNİM VAR

Dünya Bankasınca, 190 ülke ekonomisinde kadınların ekonomik fırsatlardan etkilendiği yasaların değerlendirildiği “Kadınlar, İş Dünyası ve Hukuk 2024” raporu yayımlandı. **Raporda, bugün kadınların daha önce tahmin edildiği gibi erkeklerin sahip olduğu yasal hakların dörtte üçüne değil, üçte ikisinden daha azına sahip olduğu kaydedildi.** Söz konusu oranın düşüklüğünün, bu yıl ilk kez güvenlik ve çocuk bakımı konularındaki iki yeni göstergenin kapsama alınmasıyla ortaya çıktığına işaret edildi. Otuz yedi ekonomide, 500 milyon kadına, erkeklerin yasal haklarının yarısından daha az hak tanındığı görüldü.

Yasalar ile uygulamadaki farklılıkların eşitliği bozduğu belirtilen raporda, güçlü uygulama mekanizmalarının varlığı ve cinsiyete dayalı ücret eşitsizliklerini izlemeye yönelik sistemlerin mevcudiyetinin önemli olduğuna değinildi. Analize göre, yasalar, kadınların erkeklerin sahip olduğu hakların %64'üne sahip olduğunu gösterse de, mevcut sistemler bunun ancak %40'ının gerçekleştirilmesine olanak sağlıyor. Bu bağlamda, çalışma yaşamı ve sosyal güvenlikle ilgili alanlara ilişkin olarak, 98 ekonomide yasalar eşit değerde iş için kadınlara eşit ücret ödenmesini öngörmekle birlikte sadece 35 ekonomi (beşte birinden azı) ücret şeffaflığı önlemleri veya yaptırımları sayesinde eşitliği izleyebiliyor. Uzmanlar, incelenen ekonomilerdeki kadınların yaklaşık yarısının yüksek ücretli işlere girişte eşitliğe sahip olduğunu değerlendiriyor.

Diğer yandan, kadınlar küresel ekonomiyi harekete geçirme gücüne sahip olsa da yasalar ve uygulama eksikliği onların kenarda kalmalarına neden oluyor. Kadınların küresel işgücüne katılımının artırılması, mevcut durumu değiştirebilecek bir güç olarak görülüyor.

2023 yılında birçok ülkede **ücret, ana-babalık hakları ve işyeri korumalarını** içeren üç kategoride fırsat eşitliği reformları gerçekleştirildi. Azerbaycan, Ürdün, Malezya, Umman, Sierra Leone ve Özbekistan, eşit değerde işe eşit ücret verilmesini zorunlu kılan veya kadınların endüstriyel ve tehlikeli işlerde çalışabilmesi üzerindeki kısıtlamaları kaldıran 10 reformu yürürlüğe koydu. Malezya, Umman, Ruanda, GKRY, Sierra Leone, Slovak Cumhuriyeti ve Togo, doğum ve ana-babalık izinlerini genişleten veya hamile bir kadının işten çıkarılmasını yasaklayan 15 reformu hayata geçirdi. Ekvator Ginesi, Ürdün, Moldova, Ermenistan ve Surinam işyerinde cinsel tacizi yasaklayan sekiz yasayı uygulamaya başladı. İncelenen ekonomilerde yasaların %44'ü **kadın girişimciliğini** desteklerken, 62 ekonomide kadın ve erkeklerin emekli olabileceği yaş aynı değil; kadınlar erkeklerden daha erken emekli oluyor. **81 ekonomide ise kadınların emekli maaşı, çocuk bakımı nedeniyle işe devamsızlık sürelerini hesaba katmıyor.**